

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty

Název zahraniční akce:	Zpráva z 50. plenárního zasedání fóra pro výměnu informací o prosazování Evropské agentury pro chemické látky (ECHA)
Pořadatel:	Evropská agentura pro chemické látky, Telakkakatu 6, 00150 Helsinky, Finsko
Účastníci:	Mgr. Martin Marko, vedoucí OPIČCHB ČIŽP, zástupce člena fóra (Forum Member Alternate) Mgr. Alois Staněk, OOH ČIŽP OI Brno, Invited Expert
Místo jednání:	Helsinky, Finsko
Termín konání:	10. 6. - 12. 6. 2025

Anotace:

Na plenárním zasedání se projednávaly aktuální a plánované projekty v oblasti prosazování předpisů REACH, CLP, PIC a souvisejících právních rámců, včetně pilotních projektů, revizí mandátů pracovních skupin a dopadů legislativních změn. Účastníci diskutovali výsledky probíhajících kontrolních akcí, způsoby spolupráce s celními orgány a laboratořemi a také praktické problémy při vymáhání konkrétních omezení. Dále byly řešeny otázky online prodeje, výměny zkušeností mezi členskými státy a příprava pracovního programu na období 2026–2027.

Podrobný popis průběhu a výsledků cesty:

Časový průběh cesty:

09. 6. 2025, 11:35 (SELČ) - odlet z Prahy
09. 6. 2025, 14:40 (VELČ) - přílet do Helsinek
10. 6. 2025, 9:00 – 18:00 (VELČ) - 50. zasedání fóra
11. 6. 2025, 9:00 – 18:00 (VELČ) - 50. zasedání fóra
12. 6. 2025, 9:00 – 13:00 (VELČ) - 50. zasedání fóra
12. 6. 2025, 17:35 (VELČ) - odlet z Helsinek
12. 6. 2025, 18:45 (SELČ) - přílet do Prahy

50. zasedání fóra – průběh zasedání

1 Úvod

Předsedající fóra ECHA představil účastníky zasedání, nové členy a zástupce z ECHA. Následovalo odsouhlasení agendy jednání a deklarace střetu zájmů.

2 Probíhající projekty - aktivity

2.1 Výběr témat pro pilotní projekty a REF 15

Předsedkyně pracovní skupiny pro prioritizaci návrhů navrhla provedení revize metodologie pro hodnocení návrhů projektů REF. Předsedkyně zároveň vyzvala členské státy k větší

aktivitě v této pracovní skupině a také k nominaci nových členů. ČIŽP v této pracovní skupině zastoupení má.

Pracovní skupina na svém předchozím pracovním setkání vybrala z dvanácti návrhů následující tři témata, o nichž fórum hlasovalo:

1. Cílené zaměření na omezené produkty – látky, směsi, předměty (navrhlo Švédsko)
2. Spolupráce mezi autoritami v oblastech REACH a OSH (bezpečnost práce, navrhlo Rakousko)
3. Kontrola klasifikace podle nového nařízení CLP – klasifikace pro nové třídy nebezpečnosti (navrhla Komise)

V rámci opakované volby vyhrála varianta č. 2 – „*Spolupráce mezi autoritami REACH a OSH*“ (kontrola vybraných omezení typu diisokyanáty, DMAC, NEP, aj.). HET kontaktuje skupinu SLIC CHEMEX pro koordinaci spolupráce a pozve zástupce do nové pracovní skupiny WG REF-15.

Návrhy pilotních projektů (ČIŽP se pilotních projektů neúčastní):

1. Kontrola dle nařízení PIC se zaměřením na látky, které nebyly kontrolovány během předchozích projektů. Tento projekt byl odhlasován a bude realizován.
2. Siloxany – SVHC látky, nové omezení od roku 2026. Tento projekt bude realizován formou dobrovolné aktivity některých členských států.

2.2 Pilotní projekt zaměřený na výhradní zástupce (OR)

Fórum odsouhlasilo navržené zaměření projektu včetně rozšíření o kontroly následných uživatelů při dovozu ze třetích zemí. Členské státy mají oznámit své případné zapojení do projektu do 14. 7. 2025 (*ČR se účastnit z kapacitních důvodů nebude*). Do 15. 8. 2025 je možnost nominovat národní koordinátory pilotního projektu.

2.3 Pracovní skupina hodnotící dopad nové legislativy na činnost fóra (WG ILC)

Členové fóra byli vyzváni k případným komentářům k novému nařízení CLP do 18. 7. 2025. Zároveň je možno navrhnout další praktická témata k diskusi do 18. 7. 2025.

3 Ukončení mandátu pracovní skupiny REF-11 – bezpečnostní listy

4 Aktuality ze sekretariátu ECHA

ECHA požádala o zpětnou vazbu od členů fóra. ECHA sekretariát spustí on-line průzkum ohledně nového využívání informací ze strany inspekčních orgánů.

5 Aktuální informace Komise

Příprava konceptu *One substance one assessment*, pozice v Radě adoptována na jednání COREPER dne 4. 6. 2025. *Omnibus on chemicals* – zahrnuje např. CLP, hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, kosmetiku, a další. Plánováno jako součást *Green Deal*. Cílem je omezení duplikace hodnocení látek mezi jednotlivými agenturami EU. Příkladem je spolupráce ECHA a EFSA na vytvoření společné platformy dat pod správou ECHA.

6 Víceletý pracovní plán fóra 2026-2027

Členové fóra mohou stále posílat připomínky k pracovnímu plánu fóra pro roky 2026-2027 do 18. 7. 2025.

7 Omezení a související témata

Zástupce Malty prezentoval národní zkušenosti z kontrol omezení diisokyanátů (položky 56 a 74, EUH 204, BL). MS mohou poskytnout své zkušenosti s isokyanáty (položky 56 a 74).

Možná spolupráce se sítí celních laboratoří *Customs Laboratory European Network* (CLEN) – 85 laboratoří v 27 státech. 19 MS mají jednu celní centrální laboratoř (např. CZ – veřejná/státní laboratoř). Jiné státy, např. DK, využívají pouze soukromou laboratoř, EE využívá laboratoř pod ministerstvem životního prostředí. Většina analýz se týká daňových aspektů, narkotik, minerálních olejů, aj. Životní prostředí a ochrana spotřebitele tvoří pouze cca 6 % vzorků.

Kompendum analytických metod – bude ustanovena samostatná pracovní skupina (WG nebo *task force*) pro další aktualizaci a vývoj tohoto kompendia. Členové fóra mohou nominovat zástupce do pracovní skupiny. *ČIŽP zváží případné zapojení s ohledem na omezené capacity*. V listopadu 2025 připraví HET návrh plánu aktivit. Pro umožnění nominací národních expertů z MS je třeba, aby pracovní skupina představovala strukturu zastřešenou ECHA fórem.

8 Diskuse v rámci „break out groups“

Všichni zúčastnění byli rozděleni do pracovních skupin, ve kterých následně proběhla diskuse nad předem vybranými tématy. Po bloku diskusí následovalo prezentování závěrů k praktickým případům za každou skupinu.

a) požadavek na vytvoření seznamu laboratoří (inventář pro inspekční účely):

Diskuse o národních zkušenostech přístupu k výběru laboratoří v rámci kontrolní činnosti. Výběr probíhá zpravidla prostřednictvím veřejného zadávání zakázek. Některé členské státy využívají pouze soukromé laboratoře, jiné státy využívají státní i soukromé laboratoře. Podpora diskutujících směřem k vytvoření seznamu laboratoří. Nebude se jednat o veřejný seznam, ale bude sloužit pouze pro potřeby fóra. Možnost zapojení komise. Nutnost seznam laboratoří pravidelně aktualizovat, snížit případnou administrativní zátěž pro samotné laboratoře na minimum. Kromě seznamu laboratoří je nutné v seznamu uvést i jejich akreditaci a používané metody.

b) praktické otázky týkající se odlišných přístupů v rámci vymáhání

Kritéria je nutno rozlišovat na legislativní a nelegislativní. HET poskytne zpětnou vazbu na výstup z diskusí *break out groups*.

9 „Practical issues“

1. Belgie otevřela téma ve věci výjimky z autorizace podle článku 56 odst. 3 REACH pro vědecký vývoj a výzkum u in vitro diagnostiky v nemocnicích pro látky 4-tert-OpnEO a 4-NpnEO. Členové fóra mohou dodat své poznatky. Otázka zůstává otevřená pro konzultace.

2. Názvy chemických látek povinně uváděných jako identifikátory v sekci 3.2 BL u směsí a na etiketě pro identifikaci látky ve směsi. Zůstává otevřeno pro konzultace.

3. Karnevalový sprej - jedná se o hračku podle „Toys Safety Directive“? Zůstává otevřeno pro konzultace.

4. PFOA v hasicích přístrojích

Jak interpretovat pojem *already installed*? Význam slova *stockpile*. Jak definovat pojem *holder*? K těmto otázkám nejsou relevantní komentáře. Toto téma bylo na žádost Komise znovu otevřeno po přibližně jednom roce od uzavření, jelikož sama Komise nemá jednoznačné řešení. Bude zařazeno do *Příručky závěrů (Manual of Conclusions)*.

Do 26. 9. 2025 je možno zasílat nové dotazy v rámci sekce *Practical issues*.

10 On-line prodeje

Některé státy jsou znepokojeny zvýšeným porušováním legislativy v e-komerci. Navrhuje se ustanovit horizontální pracovní skupinu, případně standardní pracovní skupinu pod hlavičkou fóra ECHA. Prozatím nebyl tento návrh podpořen. Možnost zapojení do diskuse a výměny zkušeností v rámci EUPCN *Task Force*.

11 Prezentace členských států

11.1 Německo

Prezentace kontrol prodeje on-line (např. olovo v pájkách, kontrola platform Amazon, eBay, Alibaba, Kaufland). Zdokumentovány on-line prodeje detergentů bez požadovaných informací o nebezpečnosti. Nalezeno kadmium a olovo ve špercích. Podle nařízení GPSR a MSR mají platformy povinnost uvádět jméno a kontakty na prodejce. Informace často není správná, uvedený subjekt vůbec neexistuje, jedná se o zcizená data k jiné firmě. Reakce on-line platform na taková zjištění: odstranění nabídky, často jen dočasné nebo neúplné, po čase se závadná nabídka objeví znovu.

Konkrétní příklad: Subjekt prodával na platformě velké množství produktů a při kontrole uvedená firma sdělila, že s produkty nemá nic společného. Platforma v návaznosti na kontrolu odstranila přibližně stovky tisíc produktů z nabídky.

Přímý dovoz ze zemí mimo EU. Možnost odstranění z nabídky on-line platformy. Jak kontrolovat, že se totožné zboží v nabídce časem znovu neobjeví? Online platforma je zodpovídající ekonomický operátor podle MSR do té chvíle, než uvede někoho jiného jako odpovědného ekonomického operátora.

Alternativa: Zavést pro on-line platformy povinnost ověřovat informace pro povolení zástupce ekonomického operátora. Nutno definovat platformu jako ekonomického operátora. Zakotvit legislativně nebo mít odpovědného zástupce se sídlem v EU po vzoru nařízení REACH. Německé inspekční orgány zodpovědné za REACH nemají kompetence podle DSA, musí věc postoupit jiné příslušné inspekci.

11.2 Řecko

Prezentace zástupců Řecka. Pokuty udělují inspektoři podle metodiky ministerstva. Kritéria nejsou úplně jednoznačná.

11.3 Španělsko

Ministerstvo zdravotnictví jako koordinátor kontrolních akcí a projektů v rámci Španělska. Na tetovací inkousty je ve Španělsku pohlíženo jako na produkty osobní péče a vztahuje se na ně kromě nařízení REACH další legislativa. Ve Španělsku musí být schváleny institucí AEMPS, která v současné době provádí také posouzení všech inkoustů podle nových požadavků z nařízení REACH, i těch dříve schválených. Inkousty, které nejsou vyhovující, jsou stahovány z trhu. Kontrolní projekt byl zahájen z důvodu platnosti nového nařízení EU č. 2020/2081.

Konečné výsledky projektu tetovacích inkoustů:

Vyšší míra nesouladu u nepovolených inkoustů. Proběhl národní pilotní projekt pod hlavičkou Ministerstva zdravotnictví. Kontrolou prošla většina tetovacích salonů, ale také distributoři a dovozci. Zjištěný 57% nesoulad u označování. U výrobků, zejména původem z USA, se někdy objevovalo logo *REACH Compliant*, které ovšem neznamená žádné přidání informace o bezpečnosti. Zjištěn nadlimitní obsah PAU a těžkých kovů, nesoulad s normou činil přibližně 72 %. Nejčastěji se jednalo o benzo(a)pyrene, dále Pb, Cd, Co a Ni. Zhruba 2/3 tetovacích inkoustů nebyly řádně povoleny.

Na příštím 51. zasedání fóra představí své národní prezentace tyto členské státy: DK, EE, FI, FR, HR.

12 Ostatní položky pro informaci

Členské státy byly vyzvány k prezentaci svých zkušeností s využíváním ICSMS (problémy, připomínky, aj.) v rámci setkání EUPCN zaměřeném na ICSMS, které proběhne distanční formou 30. 10. 2025.

HET ve spolupráci s *Chairs* připravuje návrh odpovědi pro EUROMETAUX.

Termín dalšího zasedání: 51. fórum (on-line formou) 17. - 21. listopad 2025

Cestovní zpráva předložena dne: 11. 8. 2025

Zpracoval: Mgr. Alois Staněk, OOH OI Brno

Mgr. Martin Marko, vedoucí OPIČCHB ČIŽP

Schválil: RNDr. Oldřich Jarolím, ředitel OTOIP ŘDT